

Az 1885. évben Máramaros megyében előfordult káros rovarokról.

Az 1885. évben a káros rovarok Máramaros megyében nem léptek fel oly nagy mennyiségben és oly pusztítólag mint az előtti években — sőt a múlt években nagy tömegekben előfordultak közül egynehány u. m. *Tortrix viridans*, *Hybernia defoliaria*, *Adimonia capreae* — egészen eltűnt azon helyekről, hol azelőtt nagy károkat okozott.

Mely körülmények és tényezők voltak azok, melyek ezen eltűnést okozták, az időjárás, valamely ragályos betegség vagy pedig a hasznos fűrkész darázsok láthatlan és bámulatra méltó munkája, megállapítani nem lehetett. Az időjárást tekintve s a tavaly hirtelen egymásután bekövetkezett légváltozások nem csekély befolyással lehettek ezen körülményre.

Igen valószínűnek tartom továbbá azt is, hogy kora tavasszal valamely szép nap kicsalta petéből a hernyókat, melyek aztán táplálék hiányában és a nyomban bekövetkezett hideg folytán elpusztultak.

Egyes fajok szerint következőleg sorolhatók fel a nevezett évben előfordult káros rovarok.

I. Coleoptera.

1) *Melolontha vulgaris* előfordult szórványosan egész Máramarosban; nagyobb mennyiségben helyenként csak a tölgy- és bükkfákon volt észlelhető, melyek leveleit felfalta.

2) *Lina populi* nagy mennyiségben fordult elő a kabolapojánai ut melletti fűzfákon. Továbbá szigetkamarán az ugynevezett »Bedő-füzesben.«

3) *Adimonia capreae* az 1884. évben rengeteg mennyiségben lépett fel Bocskón a szódagyár körül s a Tisza folyó mentén Bocskótól szigetkamaráig, az 1885. évben azonban e helyeken alig volt számbavehető, de Rómapolyána és Trebusa körül a füzesekben nagyobb mennyiségben mutatkozott.

4) *Agrilus viridis* nagy mennyiségben fordult elő a rónaszéki pagonyhoz tartozó »Zaopcsina« nevű erdőrészben a bükkfákon, továbbá a Zlonkai és trebusai ut mentén.

5) *Bostrychus typographus*, *chalcographus* és *Hylesinus piniperda* a rendesnél nagyobb mennyiségben a rónaszéki pagonyban és az

erdésvölgy fölött elterjedő fenyvesekben lépett fel. Továbbá nagy mennyiségben hozatott le Bocskóra és szigetkamarára a tutajokba kötött szálfákkal Kőrösmezőről, Luhi- és Bogdánból, Rahó- és Trebusáról.

Ebből következtethető, hogy a nevezett vidéken is a szokottnál nagyobb mennyiségben szaporodott el.

II. Hymenoptera.

6) *Sirex gigas* igen nagy számban bujt ki a bocskói és szigetkamarai fűrészek körül felhalmozott szálfákból és tönkökből. Továbbá a kabolapójánai fürdő körül a fürdőházakba beépült luczfenyő-gerendák és padló-deszkákból.

E rovarral egyidejűleg megjelent az érdekes *Ichneumon pertuasorius* is, melynek álczája tudvalevőleg a *Sirex gigas* álczáiban élőszködik. Ez ellenség ellen a *gigas* álczája hasztalanul rejtőzik mélyen a szálfá belsejébe, mert a *pertuasorius* nősténye ezt is kikutatja s több cm hosszú tojócsőjével beléje illeszti a petét, honnét a *gigas* darázs helyett azután a szép *partuasorius* bujik ki.

III. Lepidoptera.

7) *Pieris brassicae* és *napi* a házi kertekben és réteken a káposzta-féle növényeken meglehetősen nagy számban lépett fel.

8) *Aporia crataegi* a gyümölcsfákon mindenütt, de évről-évre mindinkább ritkább, mert a hernyófészkek őszzsel és tavaszszal most Máramarosban is szorgalommal gyűjtetnek s megsemmisíttetnek.

9) *Vanessa polychloros* igen nagy számban a szil-, füz- és cseresznyefákon mindenütt.

10) *Acherontia Atropos* Bocskón a kolompér-burgonya-mezőkön sok helyütt oly nagy számban fordult elő, hogy hernyója nemcsak a leveleket faltafel, hanem a kolompér indákat is megtámadta.

Szórványosan minden évben mutatkozik ugyan, hanem ilyen nagy mennyiségben e helyen még soha nem észleltetett.

11) *Deilephila nerii*. E szép és Máramarosban eddig csak mint ritka vendég észlelt szender, az 1885. évben M.-Szigeten a Leander fákon több helyen érzékeny kárt okozott. — Csak egy udvarban több mint 50 drb. hernyó szedetett le a Leander fákról, melyekkel a tudatlan cselédség ruczákat étetett.

Magam is több hernyó birtokába jutottam, melyekből a ritka szépségű pillét sikerült fölnevelnem.

12) *Dasychira pudibunda* nagy mennyiségben a bükkfákon, a

kertekben pedig a szilvafákon jött elő. Több a szabadban szedett hernyónak szép sárga alapszine a fogságban feketébe ment át, de az ezekből nevelt lepkéknél a szín eltérést vagy változást a rendestől nem szenvedett.

E falánk hernyót a szép *exoticus Attaeus Cynthia* hernyójával együtt a *Ricinus* növényen is sikerült felnevelnem.

13) *Ocneria dispar* mindennemű lombfán, sőt helyenként a luczfenyőn is nagymennyiségben jött elő.

14) *Gastropacha lanestris* a kökényfa bokrokon (*Prunus spinosa*) és nyírfákon minden évben bő mennyiségben jelenik meg.

15) *Diloba coeruleocephala* Bocskó és Lonka községek közt az országot mentén levő alma- és körtefákon nagy számban lépett föl.

16) *Cheimatobia brumata* igen nagy számban mutatkozott tölgy- és gyümölcsfákon. Élő himlepké példányokra még decemberben is akadtam.

Piso Cornél.

APRÓBB KÖZLEMÉNYEK.

A bab gyökértetvéről. — Furbás Nándor úr e folyóirat legutóbbi füzetében ismertette Dr. Karsch Ferdinand német rovarász közleményét a bab gyökértetvéről (*Tychea Phaseoli Pass.*), mely 1885-ben Németországban egy burgonyaföldön kártékonyan lépett fel. A közölt eset annyiban bír kiváló érdekléssel, a menyinyiben a bab gyökértetvének sem ez a tápláló növénye, sem kártékonyasága addig még nem voltak ismeretesek.

A *Tychea Phaseoli* különben hazánkban szintén előfordul, sőt 1886. nyarán Esztergom határában valósággal kárt is okozott — nem ugyan a burgonyán, hanem eredeti tápláló növényén, a babon. Az eset megfigyelője Vitál Kornél borászati vándortanító úr, a ki az előtte ismeretlen rovarokat megvizsgálás végett beküldte, erre vonatkozólag a következőket jelentette:

„A bab ültetvényeken észlelt rovar legnagyobb mértékben a szőlők közé ültetett bab gyökerein észleltem. A bab virágzása buja volt, de termést nem hozott majd semmit, pl. az én szőlőm sorai közé ültettem babot, melyből rosszabb termés esetén számítottam 1 hektolitert s lett 10 liter vagyis alig a magot kaptam vissza. — A bab levélzete igen korán kezdett sárgulni, virága elhullott, s ezt látva azt hittem, hogy a hőség és szárazság az oka; kihuztam egy tövet s ezen mintha agyag szemcsék lógtak volna, úgy tele volt a fent-